

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Kód: XFIB013

Názov: Stredoveká filozofia

Zabezpečuje: Katedra filozofie

Druh vzdelávacej činnosti: Prednáška, Seminár

Rozsah vzdelávacej činnosti (v hodinách):

Týždenný: 2/1

Za obdobie štúdia: ZS 46,23

Počet kreditov: 5

Odporúčaný
semester: ZS

Stupeň štúdia:

Metóda vzdelávacej činnosti: Kombinovaná

Odporúčaný
semester

Študijný program

2.rok ZS

Filozofia (XFILO-Bc-D)
Filozofia (XFILO-Bc-E)

Podmieňujúce predmety:

Podmienky na absolvovanie predmetu:

Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: Ukončenie skúškou

Priebežné hodnotenie: Študent sa počas semestra aktívne zapája do diskusií na seminároch, analyzuje vybrané textové materiály, rieši vzniknuté dilemy a interpretuje nejasné pasáže. Za aktívnu účasť môže získať 20 bodov zohľadnených v celkovom hodnotení. Podmienkou absolvovania predmetu je aj samoštúdium, ktoré zahŕňa: štúdium odporúčanej literatúry a materiálov, prípravu na analýzu vybraných textov zo stredovekej filozofie, získavanie širšieho rozhľadu o období stredoveku a súčasnej medievalistiky.

Záverečné hodnotenie: Záverečné hodnotenie: Ústna skúška

Spôsob ukončenia:

Na získanie hodnotenia A musí študent získať najmenej 93 bodov, na získanie hodnotenia B najmenej 86 bodov, na hodnotenie C najmenej 79 bodov, na hodnotenie D najmenej 72 bodov, na hodnotenie E aspoň 65 bodov. Kredity nebudú udelené študentovi, ktorý za niektorú časť celkového hodnotenia získa 0 bodov.

Predmet bude ukončený ústnou skúškou s maximálnym hodnotením 80 bodov podľa podmienok vyučujúceho. Otázky na skúške zahŕňajú vedomosti o jednotlivých postavách a základných problémových okruhoch stredovekého myslenia, a zároveň preukázanie schopnosti analyzovať, interpretovať a kriticky pracovať s vybraným stredovekými materiálmi. 20 bodov sa študentovi pripíše za aktívnu účasť počas semestra. Celkovo môže získať maximálny počet 100 bodov.

Ukončené:

Výsledky vzdelávania:

Orientovať sa v dejinách stredoveku, v myslení ich protagonistov a ich základných problematik.

Študent je po absolvovaní predmetu schopný:

- vyhodnocovať súčasné problémy s využitím optiky stredovekých mysliteľov
- pracovať so starými dokumentmi a ich jazykom
- kompetentne hovoriť o kultúrnych dejinách Európy a západného myslenia
- využívať rozsah svojich znalostí v komunikačnej praxi
- viesť diskusiu o historických otázkach spojených so stredovekou kultúrou a myslením
- rozlišovať a porovnať terminologické a ideové obsahy v jednotlivých obdobiach stredoveku
- interpretovať texty a stanoviská, najmä vzhľadom na stredovekú filozofiu
- aplikovať problémové okruhy stredovekého myslenia na utváranie vlastnej osobnosti, integrity a morálky

Stručná osnova predmetu:

Ranokresťanské počiatky stredovekej filozofie. Rola gnostických hnutí, novoplatonizmu, vznikajúceho kresťanstva a sťahovania národov na utváranie filozofického myslenia v stredoveku.

Vplyv cirkevných otcov, Augustina Aurelia a Dionýza Areopagitu na učenie stredovekých mysliteľov.

Boethiov prínos k ustanovovaniu vied, jeho význam pre latinské preklady antických textov a pre stredovekú hudbu.

Karolínska renesancia, Alkuínova „schola palatina“ a miesto Jána Scota Eriugenu v rozvíjaní filozofického myslenia na kontinente.

Hlavné postavy arabského a židovského myslenia, úloha prekladov a tematizovanie rozdielov medzi pasívnym a činným intelektom.

Anzelm z Canterbury, založenie scholastického spôsobu myslenia, pojem pravdy ako rectitudo a filozofická argumentácia v jeho ontologickom dôkaze Božej existencie.

Abelárdova logika a dialektika, jeho vplyv na Petra Lombardského a význam Paríža ako centra vtedajšej vzdelanosti.

Významné prvky učenia Jána Duns Scota, Alberta Veľkého a Tomáša Akvinského, scholastický aristotelizmus a dôležitosť odsúdení z roku 1277.

Spor o univerzálie a jeho hlavní protagonisti (realizmus, nominalizmus, konceptualizmus...)

William Ockham, filozofia v Oxforde, vplyv na Jeana Buridana, Jána Viklefa, Jána Husa a neskoršiu reformáciu.

Odporúčaná literatúra:

DE LIBERA, A.: Středověká filosofie. Praha: OIKOYMENH 2001.

KOBUSCH, Th.: Philosophie vrcholného a pozdního středověku. Praha: OIKOYMENH 2013.

MARENBNON, J. (ed.): Medieval Philosophy. London a New York: Routledge 1998.

MARENBNON, J.: Medieval Philosophy: An Historical and Philosophical Introduction. London a New York: Routledge, 2010.

HRUŠOVSKÝ, I. (ed.): Antológia z diel filozofov: Patristika a scholastika. Bratislava: Pravda 1975.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský, anglický					
Poznámky:					
Hodnotenie predmetov: Celkový počet hodnotených študentov: 76					
A	B	C	D	E	FX
25%	16%	18%	14%	17%	9%
Vyučujúci: prof. Mgr. Anton Vydra, PhD., prednášajúci, skúšajúci, cvičiaci, vedúci semináru					
Dátum poslednej zmeny: 01.09.2026					
Schválil: prof. Mgr. Peter Šajda, PhD.					